

Sygn. akt IV CNP 55/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie ze skargi wnioskodawczyni
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 15 stycznia 2016 r., sygn. akt IV Ca (...),
w sprawie z wniosku J. B.
przy uczestnictwie R. B. i Miasta S.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 marca 2017 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. B. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 stycznia 2016 r. w części zmieniającej to postanowienie (pkt 1a) i oddalającej jej apelację (pkt 2). Postanowienie zapadło w sprawie o podział majątku wspólnego byłych małżonków J. i R. B. i obejmowało spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego w S. przy ul. A. o wartości 100 000 zł. Ponadto wnioskodawczyni domagała się ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym – jej w wysokości 75%, a uczestnikowi w wysokości 25% oraz uwzględnienia wydatków poniesionych przez nią na opłaty za mieszkanie w okresie, kiedy zamieszkiwał tam wyłącznie uczestnik, uczestnik natomiast wnioskował o uwzględnienie jego

nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci środków zebranych przed zawarciem związku małżeńskiego na książeczce mieszkaniowej. Sąd Rejonowy w S. postanowieniem z dnia ustalił skład majątku wspólnego i jego wartość, stwierdzając, że majątek ten ogranicza się do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu o wartości 100 000 zł i przyznał ten składnik majątkowy wnioskodawczyni. Tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym stron zasądził od J. B. na rzecz R. B. 62 125 zł płatne w terminie rocznym; orzekł o uprawnieniu uczestnika do otrzymania lokalu socjalnego i zobowiązał go do wydania wnioskodawczyni przyznanego jej lokalu mieszkalnego, wstrzymując jego wydanie do czasu złożenia oferty najmu przez Gminę S.. Rozstrzygnął też o kosztach postępowania. W uzasadnieniu wyjaśnił, że nie uwzględnił żądania ustalenia nierównych udziałów byłych małżonków w majątku wspólnym, uwzględnił natomiast w szczegółowo wskazany sposób ich nakłady na majątek wspólny oraz położenie uczestnika, które ocenił jako uzasadniające przyznanie mu prawa do lokalu socjalnego. W wyniku apelacji wnioskodawczyni i po zawiadomieniu Gminy S. Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę i zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji inaczej rozliczając nakłady uczestnika z jego majątku odrębnego na nabycie mieszkania, co doprowadziło do zmniejszenia należnej mu spłaty do 55 142 zł z terminem zapłaty do 17 lipca 2016 r., uchylił orzeczenie o przyznaniu uczestnikowi uprawnienia do lokalu socjalnego i zobowiązał go do wydania wnioskodawczyni lokalu mieszkalnego w terminie do 31 sierpnia 2016 r. W pozostałym zakresie apelację oddalił. W uzasadnieniu wyjaśnił, że przychylił się do stanowiska Sądu pierwszej instancji o braku podstaw do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym i przedstawił wyliczenia, które spowodowały zmianę wysokości spłaty oraz argumenty przemawiające przeciwko przyznaniu uczestnikowi uprawnień do lokalu socjalnego.

W skardze skarżąca wskazała jako jej podstawę – naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegające na niezamieszczeniu przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu orzeczenia o sposobie rozstrzygnięcia zgłoszonego przez nią wniosku o ustalenie nierównych udziałów

uczestników w majątku wspólnym, w sytuacji, kiedy nie orzekł o tym Sąd pierwszej instancji.

Zdaniem skarżącej postanowienie Sądu Okręgowego w S. jest niezgodne przepisami wskazanymi w podstawach skargi jako naruszone, wzruszenie postanowienia tego Sadu nie było i nie jest możliwe w drodze innych środków prawnych, ponieważ nie zachodziły podstawy do złożenia skargi o wznowienie postępowania, a zaskarżone postanowienie, z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia nie podlegało zaskarżeniu skargą kasacyjną. Szkodę poniesioną na skutek niezgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia wnioskodawczynie łączy z tym, że „Sąd Okręgowy w S. zaniechał uchylenia postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 17 lipca 2015 r. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji w celu orzeczenia przez ten sąd w przedmiocie żądania wnioskodawczynie ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków w stosunku 75 % do 25 % na rzecz wnioskodawczynie i zaniechał orzeczenia o tym w sentencji postanowienia, przyjmując domniemanie równych udziałów stron w majątku wspólnym. Na skutek tego zaniechania wnioskodawczynie jest zobowiązana do zwrotu na rzecz uczestnika kwoty 55.142,00 zł, zamiast kwoty 16.411 zł, gdyż sąd wbrew żądaniu apelacji przyjął, za sądem I instancji, domniemanie równych udziałów stron w majątku wspólnym, a jednocześnie nie ustosunkował się w sentencji zaskarżonego postanowienia co do istoty sprawy.” Wnioskodawczynie oszacowała poniesioną szkodę na kwotę 38.731 zł (55.142 zł - 16.411 zł) i wniosła o stwierdzenie, że postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 stycznia 2016 r. z art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie zwrotu kosztów postępowania w wysokości według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. wprowadza sześć koniecznych elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Każde z nich jest indywidualne i niezależne, a jednocześnie w skardze muszą być wyodrębnione i wypełnione wszystkie. Pominięcie lub nieprawidłowe skonstruowanie choćby jednego z nich powoduje, że skarga jest dotknięta istotną

wadą, nienaprawialną w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu *a limine* (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 56/14, LEX nr 1682217).

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać m.in. uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody wydaniem zaskarżonego orzeczenia (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). W orzecznictwie ustabilizował się już pogląd, że przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaganie uprawdopodobnienia szkody jest spełnione wtedy, kiedy skarżący wskaże, że szkoda wystąpiła, określi jej postać, wysokość i czas powstania oraz związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia będącego przedmiotem skargi, a także przedstawi dowody lub inne środki uwiarygodniające powstanie szkody (por. np. postanowienia z dnia 23 września 2005 r. III CNP 5/05, z dnia 22 listopada 2005 r. I CNP 19/05, nie publ. oraz z dnia 31 stycznia 2006 r. IV CNP 38/05, OSNC 2006/7-8/14). Skarżąca nie wypełniła żadnego z tych obowiązków. Przedstawiona przez nią argumentacja opiera się na milczącym założeniu, że wynikiem zamieszczenia w zaskarżonym postanowieniu orzeczenia o uchyleniu postanowienia Sądu pierwszej instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania celem orzeczenia w sentencji o udziałach w majątku wspólnym, byłoby orzeczenie zgodne z żądaniem wnioskodawczyni. Pogląd ten jest zupełnie nieuprawniony, skoro nie budzi wątpliwości, że Sady obu instancji rozpoznały jej wniosek jako przesłankę rozliczeń, co nie było wprawdzie prawidłowe, jednak zawierało merytoryczną ocenę jego zasadności i doprowadziło obydwie Sady do wniosku, że nie ma podstaw aby różnicować udziały byłych małżonków w ich majątku dorobkowym. Tym samym, wobec nieprzedstawienia przez skarżącą jakichkolwiek innych dowodów, że niezamieszczenie orzeczenia o jej wniosku spowodowało po jej stronie szkodę, należało uznać, że przesłanka z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została wypełniona. Z tych względów skarga wniesiona przez pozwaną, jako niespełniająca konstrukcyjnych wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c., podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ k.p.c.

